

Procesplan for principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025

Baggrund

I forlængelse af *Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* har parterne udarbejdet en procesplan til de lokale treparter, sekretariatskommunerne og kommunerne til brug for arbejdet med omlægningsplanerne frem mod ultimo 2025.

Det fremgår af rammeaftalen, at der parallelt med udarbejdelsen af omlægningsplanerne via MARS skal ske en opgørelse af effekterne i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Denne opgørelse sker for at sikre, at omlægningsplanerne samlet kan opfylde kvælstofindsatsbehovet og målet for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, samt hvordan omlægningsprojekter bidrager til mål om skovrejsning samt mere og sammenhængende natur.

Denne opgørelse kaldes her "verificering" og er forsøgt tilrettelagt, så den så vidt muligt kan tilpasses de procesplaner, der er lagt i de lokale treparter. De forskellige trin og processer fremgår nedenfor. Af hensyn til planlægning vil SGAV optage en bilateral dialog med hver sekretariatskommune om processen for og planlægningen af verificeringen, herunder for at kunne imødekomme særlige ønsker og afvigelser i tidsplanen og drøfte konkrete tvivlsspørgsmål. For eksempel vil SGAV kunne verificere omlægningsplanen hurtigere end den forventede sagsbehandlingstid på op til 10 dage, hvis der indgås en bilateral aftale om et konkret tidspunkt mellem sekretariatskommunen og SGAV. Det vil dog tidligst være muligt for SGAV at kunne verificere omlægningsplaner fra d. 1. september, når anmodningen kan indsendes via selvbetjeningsløsningen.

Procesplan

Første skitseprojekter

1. Alle lokale treparter har oprettet de første skitseprojekter og er i færd med at udarbejde omlægningsplaner i MARS senest d. 1. juli 2025, jf. rammeaftalen.

Koordinering af omlægningsplaner på tværs

2. Koordinering af omlægningsplaner på tværs af kommuner, fx dialog om konkrete projekter, som er placeret i flere kommuner inden for samme lokale trepart. Det er afgørende at holde alle medlemmer af den lokale trepart orienteret herom.
3. Koordinering af omlægningsplaner på tværs af lokale treparter, fx dialog om konkrete projekter, som er placeret i flere lokale treparter, eller om opnåelse og fordeling af kvælstofindsatsbehovet i kystvand-deloplande, som går på tværs af flere lokale treparter. Det er afgørende at holde alle medlemmer af den lokale trepart orienteret herom.
4. Koordinering af den samlede kystvandgrupperapport på tværs af lokale treparter de steder, hvor det på grund af overlap er relevant. Kystvandgrupperapporten er afgørende for målopfyldelsen af kvælstofindsatsen og skal derfor publiceres inden omlægningsplanen sendes til verificering i SGAV.

Verificering i SGAV

5. Den lokale trepart sikrer, at alle besluttede skitseprojekter er tegnet endeligt i MARS forud for verificering i SGAV. De lokale treparter er samarbejdsorganer, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs. De lokale treparter skal derfor ikke stemme, men søge at nå til enighed om omlægningsplanerne via konsensus.
6. Verificeringen i SGAV foretages mest hensigtsmæssigt før forelæggelse i kommunalbestyrelse via følgende skridt:
 - a. Sekretariatskommunen for den lokale trepart kan afslutte samt printe udkast til omlægningsplan via funktion i MARS og sende den til SGAV med en anmodning om verificering på kommune-, lokal trepart- og kystvandsgruppeniveau:
 - i. Printfunktion bliver tilgængelig i MARS d. 28. august
 - ii. Ny funktion i MARS vedrørende Natur forventes oprettet d. 28. august.
 - iii. Sekretariatskommunerne kan anmode SGAV om verificering af omlægningsplaner fra d. 1. september t.o.m. d. 31. oktober 2025 via selvbetjeningsløsning på styrelsens hjemmeside SGAV.dk. SGAV kan ikke garantere verificering inden d. 1. december, hvis fristen d. 31. oktober 2025 overskrides.
 - iv. SGAV har en sagsbehandlingstid på op til 10 arbejdsdage til at verificere effekterne i omlægningsplanen.
 - b. SGAV verificerer omlægningsplanerne for følgende, jf. den uddybende beskrivelse af verificeringen i bilaget "Format for omlægningsplanen":
 - i. Kvælstof: Målopfyldelse for kvælstofeffekt dækker følgende: at den enkelte omlægningsplan leverer indsatser svarende til målopfyldelse for den eller de kystvandgrupper omlægningsplanen dækker.
 - ii. Lavbund: Det opgøres, hvor stor en andel af det nationale mål om udtagning af 140.000 ha lavbundsjorder, herunder 70.000 ha randarealer, omlægningsplanen omfatter.
 - iii. Skovrejsning: Ved verificeringen opgøres antal, størrelse og typer på og af evt. skovrejsningsprojekter i omlægningsplanen til brug for national status på fremdriften.
 - iv. Natur: Kommunerne skal i de lokale omlægningsplaner arbejde for så vidt muligt at identificere arealer inden for omlægningsindsatsen, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Ved verificeringen i 2025 opgøres antal og størrelsen på naturprojekter i omlægningsplanen til brug for national status på fremdriften, jf. beskrivelsen i vejledning om natur i omlægningsplanerne. Det bemærkes, at planlægning for natur i omlægningsplanerne indtil videre sker indenfor de nuværende rammer.

- c. Hvis en omlægningsplan ikke opfylder målene for kvælstof eller bidrager til at nå det nationale mål for udtagning af lavbund, går SGAV i dialog med sekretariatskommunen for den relevante lokale trepart, mhp. at håndtere mankoen ved at anbefale den lokale trepart at opdatere sin omlægningsplan, så omlægningsplanerne samlet set dækker det fulde kvælstofindsatsbehov (12.959 ton, dvs. for udtagning og markregulering) og indfrier målet om udtagning af lavbundsarealer (140.000 ha inkl. randarealer).
- d. På baggrund af verificeringen af de lokale treparters omlægningsplaner i 2025 opnås en samlet status på landsplan for skovrejsning og natur, herunder omfanget af projekter i omlægningsplanerne for 2025, der bidrager til de på landsplan fastsatte mål om 250.000 hektar ny skov, herunder 100.000 hektar urørt skov, frem mod 2045 og det fastsatte mål om, at 20 pct. af Danmarks areal skal være beskyttet eller strengt beskyttet natur.

Politisk behandling i kommunerne

- 7. Sekretariatskommunen for den lokale trepart printer SGAV-verificeret omlægningsplan via funktion i MARS. Med funktionen printes en PDF-fil, som er selve omlægningsplanen, der kan forelægges til politisk behandling i kommunerne.
- 8. Evt. udvalgsbehandling i kommunerne samt evt. dialog mellem den enkelte kommunes forvaltning og den lokale trepart sker via sekretariatskommunen.
- 9. Omlægningsplanen principvedtages af den aftrædende kommunalbestyrelse senest i december.
- 10. Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle relevante kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer sekretariatskommunen omlægningsplanen i MARS, så hver af de 23 principgodkendte og fortsat dynamiske omlægningsplaner bliver offentligt tilgængelige.